

میری شهری

شماره ۳۵ تابستان ۱۳۹۳

No.35 Summer 2014

۲۴۵-۲۵۵

زمان پذیرش نهایی: ۱۳۹۳/۲/۱

زمان دریافت مقاله: ۱۳۹۲/۹/۱

بررسی میزان اثربخشی مشارکت شهروندی در پیاده‌سازی شهر الکترونیک؛ مورد پژوهی: شهر سمنان

حسین الماسی* - کارشناس ارشد برنامه ریزی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی سمنان، سمنان، ایران.

هومن مسگریان - کارشناس ارشد برنامه ریزی شهری، عضو باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، سمنان، ایران.

رضانگهبان - استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد رباطکریم، تهران، ایران

چکیده

Evaluate the effectiveness of citizen participation in the implementation of electronic case study: Semnan

Abstract

ICT development in our communities has made a new kind of information society. Among the consequences of the formation of the virtual world, a virtual city or town, electronics, redefine some concepts of the physical world. The geographical divisions are defined in the virtual environment, virtual cities, it is one of the instances. Creation of the first virtual town is kish virtual city. The purpose of this research is based on the study of citizen participation in the implementation of electronic city in Semnan. The data collection was conducted library and field methods and field techniques, interview (regular) and view the completed questionnaires was conducted. In this research has used accordingly, most people agree Semnan have been implementing electronic city. Quantitative methods and data analysis using spss software are discussed. Factors such as education level, income level, according to employment opportunities, strengthening the cooperation of the people, according to local NGOs and people living in the community, encourage economic activity, to strengthen the faith of the factors in the implementation of electronic its effects.

Keywords: Semnan, electronic city, citizen participation, the quality of urban life, a virtual city.

توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات و گسترش اینترنت از یک سو و نیاز مدیریت شهری به ایده‌های تو در اداره شهرها و ضرورت ارتقاء مشارکت شهروندان از سوی دیگر، ما را در برابر نوع جدیدی از جوامع تحت عنوان جامعه اطلاعاتی قرار داده است. از جمله پیامدهای شکل‌گیری جهان مجازی، شهر مجازی و یا شهر الکترونیک، بازتعریف برخی مفاهیم جهان فیزیکی است. تقسیمات جغرافیایی هم در محیط مجازی بازتعریف شده‌اند که شهرهای مجازی یکی از مصادقاتی آن محسوب می‌شود. سابقه پیدایش اولین شهر مجازی در ایران را به سال ۱۳۷۹، در کیش دانسته‌اند. پس از آن در برخی شهرهای دیگر کشور نیز پژوهه‌هایی درخصوص شهر مجازی و شهر الکترونیک مطرح گردید. در این پژوهش بر اساس هدف در بررسی مشارکت شهروندان در اجرای شهر الکترونیک در سمنان، ابتدا گردآوری داده‌ها به روش کتابخانه‌ای و میدانی صورت گرفته و در روش میدانی، مصاحبه (به طور منظم) و مشاهده تکمیل پرسش نامه انجام گرفته است و با استفاده از روش‌های کمی و آماری و بهره‌گیری از نرم افزار 2s به تحلیل داده‌ها پرداخته شده است. بر این اساس اکثر مردم سمنان با اجرای شهر الکترونیک در این شهر موافق بوده و عواملی مانند سطح تحصیلات، میزان درآمد، توجه به فرصت‌های شغلی، تقویت همکاری مردم، توجه به امرار معاش جامعه حضور در تشکل‌های محلی و مردمی، تشویق افراد در فعالیت‌های اقتصادی، تقویت اعتقادات دینی از جمله عوامل مؤثر در اجرای شهر الکترونیک و تاثیرات آن است.

واژگان کلیدی: سمنان، شهر الکترونیک، مشارکت شهروندان، کیفیت زندگی شهری، شهر مجازی.

مقدمه

تمامی ارتباطات و فعالیت‌های اقتصادی، تجاری، فرهنگی و بهداشتی بخش‌های خصوصی و دولتی در فضای وب به صورت الکترونیکی انجام می‌شود و مهمترین مزیت این طرح صرفه جویی در وقت و هزینه است (جلالی، ۱۳۸۴). اصول شهر الکترونیک در واقع بیشتر بر روی کمیت‌ها تکیه دارد یعنی با ورود بحث‌های شهرهای الکترونیک و بحث‌های مربوط به آن در کشورهای توسعه یافته کاربری اراضی شهری تحت الشاع این عامل قرارگرفته است. با چنین رویکردی در نظام توسعه شهری می‌توان گفت پس از پیاده‌سازی شهر الکترونیک رفتارهای فیزیکی شهر وندان به دلایل ارتباطات فیبرنوری و اینترنتی کمزنگ‌تر می‌شود، به طبع آن حمل نقل و شبکه‌های و زیر مجموعه آن، از جمله شبکه معابر، پایانه حمل و نقل و ایستگاه‌های مربوط به حمل و نقل درون شهری با توجه به مخاطب‌کم در زمینه کاربری زمین به شکل‌های مختلف تغییر پیدا می‌کند.

سوال تحقیق عبارت است از:

پیاده سازی شهر الکترونیک چه تاثیر بر کاربری اراضی شهری دارد؟ پیاده سازی شهر الکترونیک چه تاثیری در توسعه پایدار شهری خواهد داشت؟ آیا رویکرد مربوط به پیاده سازی شهر الکترونیک می‌تواند به تخصیص بهینه کاربری‌های شهری در ارتباط با کاربری اراضی شهری استاندارد بپردازد؛ تمام این سوالات در راستا تحقیق و فرضیات طرح شده به آنها پاسخ داده خواهد شد.

پیشینه تحقیق

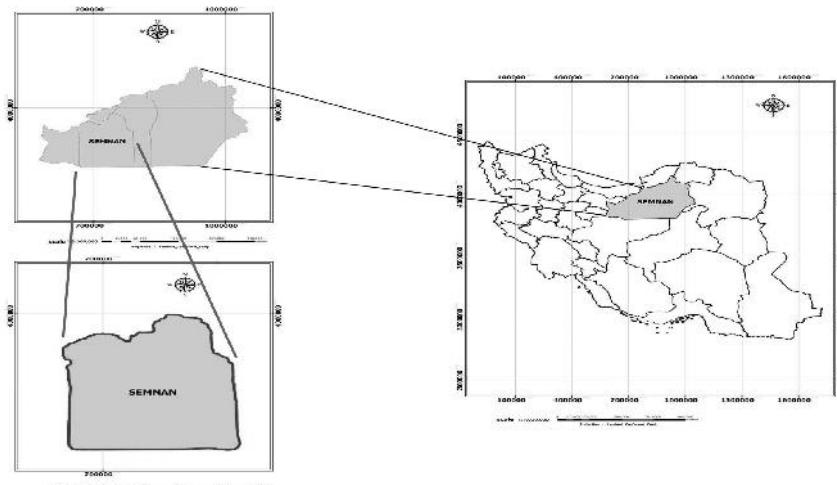
برخی از مطالعات صورت گرفته قبلی در دنیا و در سطح جهان در خصوص مطالعه و امکان سجنی و ویژگی‌های شهر الکترونیک را می‌توان به صورت ذیل بیان داشت: فاکس در سال ۲۰۰۶ به بررسی معماری واجرای شهر الکترونیک پرداخته است و همچنین استفان در سال ۱۹۹۲ در این باب سخن گفته است. اما در خصوص شهر مجازی و شهر الکترونیک واجرای آن در ایران نیز تاکنون مطالعات بسیاری انجام گرفته است که از این جمله می‌توان به تحقیق تبریزی در سال ۱۳۸۶ با عنوان پورتال شهر الکترونیکی و آینده مجازی، پژوهش سرافرازی در سال ۱۳۸۶، تحقیق صفری در سال ۱۳۸۶ و پژوهش انجام

شهر مجازی، شهری است که موجبات آسایش و دسترسی به خدمات را برای همه شهروندان فراهم می‌آورد. شهر مجازی یا شهر الکترونیک از خصلت‌های نظام مند بودن دسترسی آسان به خدمات، فرآگیری خدمات شهری و به نوعی غیر مرکزی کردن خدمات شهری همراه با چند رسانه‌ای بودن، تاریخی بودن و توجه به تنوع‌های قومی و دینی برخوردار است. تردیدی در این واقعیت وجود ندارد که جهان امروز به دوران تازه‌ای از حیات خویش پای نهاده، که تحت عنوان جامعه اطلاعاتی شناخته می‌شود (امینی، ۱۳۸۷). شهر مجازی، شهر نظام بخشیدن به ارزش‌های دینی و فرهنگی جامعه است. این شهر ظرفیت ساختن ایده‌آل‌های زندگی را در یک فضای شهری فراگیر و مبتنی بر چارچوب‌های قانونمند، اخلاقی و الهی دارد؛ بنابراین شهر وندان الکترونیک باید بیاموزد که همراه ورود به عرصه تکنولوژی باید رفتار متناسب با آن را نیز داشته باشد تا بتواند از خدمات شهر الکترونیک در یک جامعه اطلاعاتی استفاده کند (دیهیم، ۱۳۸۸). نبود ظرفیت‌های مورد نیاز اجرای شهر مجازی چالش‌هایی را ایجاد نموده است. بنابراین لازم است که در زمینه پیاده سازی هرچه سریعتر شهر الکترونیک، مولفه‌های موثر در تشکیل و تاثیر آن در جامعه مورد بررسی و تحقیق قرار گیرد (بیگی، ۱۳۸۶). از عوامل اصلی در توسعه شهری بحث زمین می‌باشد، یعنی زمین بستر توسعه شهری می‌باشد و نبود کمیت آن به لحاظ فیزیکی و کالبدی شهر را تحت تاثیر قرار می‌دهد یعنی، توسعه شهر را به لحاظ کارکردی با مشکل مواجه می‌سازد به همین دلیل کشورهای توسعه یافته برای استفاده عقلایی از بستر توسعه شهری که همان زمین می‌باشد به شهر الکترونیک روی آورده‌اند (موسسه مطالعات شهر الکترونیک، ۱۳۸۹، ص ۱۹). با اجرای کامل طرح شهر الکترونیک و تحقق جامعه اطلاعاتی، ارتباطات تجاري و اقتصادي اين منطقه با سایر نقاط جهان نيز در كوتاه‌ترین زمان و با هزینه پاييسن صورت مي‌گيرد و يك سازمان الکترونیکی می‌تواند خدمات خود را از طریق بستر الکترونیکی به سهولت ارائه دهد (سرمد، ۱۳۸۲، ص ۱۴). در يك شهر الکترونیک

مدرسه شهری

فصلنامه مدیریت شهری
Urban Management
شماره ۳۵ تابستان ۱۳۹۳
No.35 Summer 2014

۲۴۶

نقشه ۱. موقعیت شهرستان سمنان در کشور و استان سمنان، سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سمنان، ۱۳۹۰.

آن تا تهران ۲۱۶ کیلومتر است و به راه آهن سراسری تهران-مشهد، متصل می‌باشد. جمعیت شهر سمنان بر اساس نتایج سرشماری سال ۱۳۸۵ خورشیدی، برابر ۱۲۶، ۷۸۰ نفر بوده است. نژاد مردم سمنان ایرانی (آریایی) است و به زبان سمنانی سخن می‌گویند (سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سمنان، ۱۳۸۹).

شده فولادوند در سال ۱۳۸۶ در کنفرانس بین المللی شهر الکترونیک در تهران اشاره نمود.

روش شناسی تحقیق
در انجام پژوهش گردآوری داده‌ها به روش کتابخانه‌ای و میدانی صورت گرفته و در روش میدانی، مصاحبه (به طور منظم) و مشاهده تکمیل پرسش نامه انجام خواهد شد. در گردآوری اطلاعات تحقیق از پرسشنامه و مصاحبه استفاده شده و در بخش تجزیه و تحلیل داده‌ها میزان حجم نمونه بر اساس روش‌های متداول و شیوه‌های مرسوم در علم آمار انتخاب می‌شود. همچنین در تحلیل‌های کمی تحقیق از نرم افزار SPSS بهره‌گرفته شده است.

شهر الکترونیک
اصطلاح «شهر الکترونیک» برای اولین بار در سال ۱۹۹۴ میلادی، در کنفرانس شهر دیجیتال اروپا مطرح شد. در سال ۱۹۹۶ میلادی نیز پژوهه‌هایی تحت این عنوان در تعدادی از شهرهای توسعه یافته اروپایی مانند آمستردام و هلسینکی به اجرا درآمد (بیگی، ۱۳۸۶). شهر الکترونیکی از دستاوردهای موج سوم یا انقلاب انفورماتیک است. در موج سومی که آلوین تافلر مطرح کرده است یعنی عصر خودروری، این نرم افزارها هستند که به خدمت بشر می‌شتابند و تفکرات و تصورات آدمی را به شکل کدهای صفر یا یک و با کمک امواج ماهواره‌ای مبادله می‌کنند (البدوی امیر، قپانچی، امیرحسین، ۱۳۸۶). شهر الکترونیک عبارت است از شهری که اداره امور شهروندان شامل خدمات و سرویس‌های دولتی و سازمانهای بخش خصوصی به صورت برخط یا آنلاین و به صور شباهنگ روزی، در هفت روزه با کیفیت و ضریب

منطقه مورد مطالعه
سمنان یکی از شهرهای ایران، مرکز استان سمنان و شهرستان سمنان است. این شهر در جنوب رشته کوه البرز و شمال دشت کویر در راه تهران به خراسان قرار گرفته است. آب و هوای آن خشک و معتدل می‌باشد. این شهر در حد فاصل سه شهر دامغان، گرمسار و مهدیشهر در طول جغرافیایی ۵۳ درجه و ۲۳ دقیقه و عرض جغرافیایی ۳۵ درجه و ۳۴ دقیقه واقع شده و ارتفاع متوسط آن از سطح دریا ۱۱۳۰ متر است. همچنین فاصله

شهروند الکترونیک

شهروند الکترونیکی مفهوم جدیدی است که هم‌زمان با توسعه جامعه اطلاعاتی در حال شکل‌گیری است. شهروند الکترونیک، فردی است که توانایی استفاده از فناوری اطلاعات را در انجام امور روزمره خود داشته باشد و بتواند خدمات مورد نیاز خود را با استفاده از سیستم‌های الکترونیکی از ادارات و موسسات ذی‌ربط دریافت نماید. بدین ترتیب تفریحات، آموزش، و تراکنش‌های فردی (داد و ستد و غیره) به طریق الکترونیکی انجام می‌شود (کیاکجوری، ۱۳۸۸، ص ۲۰). فردی است که بتواند از خدمات الکترونیکی استفاده کند

مزایای شهر الکترونیک

فراهم آوردن خدمات با کیفیت و سرعت بالا برای شهروندان، فراهم آوردن کانال‌های آموزشی مختلف و محیط آموزشی مادام‌العمر، بهبود کیفیت زندگی مردم، ارائه خدمات یک مرحله‌ای به شهروندان، تقویت رقابت تجاری شهر و ایجاد فرصت‌های تجاری بیشتر توسط تجارت الکترونیک، ارتباط بهتر سازمانها و ارگان‌های مختلف شهری، دسترسی ۲۴ ساعته به خدمات شهری، افزایش مشارکت مردم در اداره‌ی شهر، کاهش ترافیک شهر با توجه به کاربرد اینترنت در فعالیت‌های شهری، کاهش آلودگی هوا با کاهش ترافیک شهری، همسوکردن سرمایه‌گذاری‌ها با نیازهای شهروندان و شهر، تسریع در برطرف شدن و مشکلات ایجاد شده و ارتباط مستقیم مسئولین شهری با شهروندان، صرفه جویی در وقت و انرژی، جلوگیری از سرمایه‌گذاری بیشتر روی روشهای قدیمی اداره شهر، ایجاد زیر ساختار لازم برای توسعه‌های آتی شهر، کاهش فساد اداری و برخی از مزایای شهرهای الکترونیک هستند. موضوعاتی در باب شهر الکترونیک و سامانه اطلاعات جغرافیایی بیان می‌کند به طوری که این دو را در فرآیند توسعه پایدار شهری لازم و ملزم هم‌دیگر می‌داند. و سیستم پیاده سازی شهر الکترونیک را به شرح ذیل اعلام می‌کند:

(الف) طراحی شهر الکترونیک

۱. تعریف چشم اندازها، راهبردها، سیاستهای شهر در پیاده سازی شهر الکترونیک؛

و الزاماً یک با سواد کامپیوتری باشد اثر روانی مثبت آن واقعیت انکارنایدیر خواهد بود. این مفهوم با مفهوم زندگی الکترونیک ارتباط نزدیکی دارد (جلالی، علی اکبر، ۱۳۸۲، ص ۳۸). شهروندان الکترونیک برای زندگی در جامعه اطلاعاتی، باید تواناییها و مهارت‌های خاصی در زمینه استفاده از رایانه و اینترنت کسب نمایند و برای رفع نیازهای خود آن را بکار ببرند و از خدمات الکترونیکی یک شهر استفاده کنند. بر اساس استاندارد، شهروندان الکترونیک کسی است که از حداقل دانش لازم درباره مفاهیم پایه فناوری اطلاعات و ارتباطات برخوردار است (سرافرازی، ۱۳۸۶).

ایمنی بالا با استفاده از ابزار فناوری اطلاعات و ارتباطات و کاربردهای آن انجام می‌شود و در آن مرزهای خیال تا اندازه زیادی مخدوش شده و یا به عبارت دیگر این شهر به مکان و زمان جغرافیایی وابسته نیست بلکه با زمان واقعی پخش و دریافت فوری یک پیام رابطه دارد (کیاکجوری، کریم و همکاران، ۱۳۸۸).

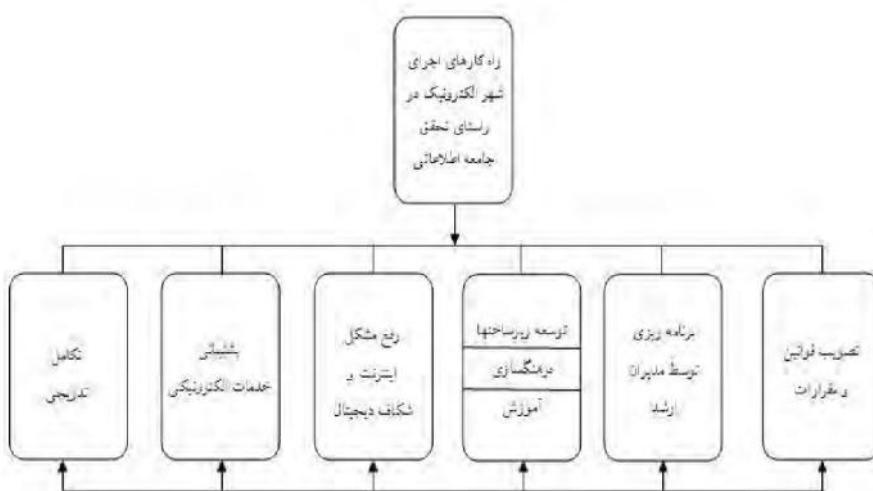
مردم برای انجام کارهای روزمره خود مانند پرداخت قبوض آب و برق و تلفن و خرید کالا وغیره، وقت زیادی را صرف کنند، بلکه تمام این کارها را می‌توانند از طریق کامپیوتر شخصی خود، هنگامی که به شبکه جهانی اینترنت متصل اند انجام دهند. در یک شهر الکترونیک تمامی ارتباطات و فعالیت‌های اقتصادی، تجاری، فرهنگی و بهداشتی بخش‌های خصوصی و دولتی در فضای وب و به صورت الکترونیکی انجام می‌شود و مهمترین مزیت این طرح صرفه جویی در وقت و هزینه است. بر اساس دیدگاه‌های خلق شده شهر الکترونیک شهری است که از فرصت‌های ایجاد شده انقلاب فناوری اطلاعات استفاده کرده و همگام با آن از شبکه‌های ارتباطات مخابراتی برای انجام تبادلات ارتباطی و اطلاعاتی هماهنگ استفاده می‌کند (John Zitzner, Colecchia,a., 2005).

در شهر الکترونیک با استفاده از خدمات و تربیت و فراهم کردن نیروی انسانی مورد نیاز برای توسعه و اداره شهر، با توجه به الکترونیکی بودن روابط، امکان آموزش در هر زمان و مکانی به تمام افراد امکان پذیر است (فتحعلیان، ۱۳۸۵).

۲. مشخص نمودن طرح‌های کاربردی قابل اجرا برای شهر الکترونیک؛
۴. تجزیه و تحلیل سیستم جدید پیشنهادی؛
۵. مقایسه سیستم جدید با سیستم قبلی.
- ۶) پیاده سازی
۱. یکپارچه سازی فعالیت‌های شهری؛
۲. تدوین استانداردهای لازم در حوزه شهر الکترونیک؛
۳. ایجاد یک وب سایت درگاه برای دسترسی به تمامی خدمات شهر الکترونیک؛
۴. ایجاد زیرساخت‌های لازم برای ارائه خدمات الکترونیکی؛
۵. فراهم سازی امکان دسترسی به تمامی خدمات و اطلاعات شهری از طریق اینترنت؛
۶. بازنگری منظم سیاستها و برنامه‌های دولت الکترونیک و به روزرسانی آنها (تی تی دز، ۱۳۹۰).
۱. بازنگری و مهندسی مجدد ساختار فرایندهای فعالیتهای شهر؛
۲. وارد کردن فناوری اطلاعات در فرایندهای اجرایی سازمانهای شهر؛
۳. تعریف ارتباط فعالیتهای شهری شهر با استفاده از سیستمهای الکترونیکی؛
۴. اجرای پروژه‌های راهبردی؛
۵. آموزش گسترده شهر و ندان جهت استفاده و کاربری سیستم؛
۶. ارائه بخشی از خدمات شهری به صورت الکترونیکی به عنوان نمونه.
- ج) بازرگانی و بازبینی
۱. ارزیابی و بررسی نقاط ضعف و قوت؛
۲. مدیریت اطلاعات (به منظور کسب بازخوردهای حاصل از شهر نمونه)؛
۳. مدیریت تغییر (اصلاح نقاط ضعف طرح نمونه اجرا

۲۴۹

شکل ۲. ارائه یک مدل مفهومی جهت راهکارهای اجرای شهر الکترونیک در راستای تحقق جامعه اطلاعاتی:
ماخذ: دهقان، ۱۳۹۱، ص. ۳.

سابقه شهر الکترونیک

داده‌های بدست آمده در خصوص سابقه شهر الکترونیک افراد مورد مطالعه نشان می‌دهد که بیشترین فراوانی افراد مورد مطالعه از لحاظ سابقه مربوط به گروه ۱۰-۱ سال با فراوانی ۱۱۳ نفر (۲۸/۷ درصد) و کمترین فراوانی مربوط به گروه ۴۱-۵۰ و ۴۱-۵۰ سال با فراوانی ۱۵ نفر (۳/۸ درصد) می‌باشد. حداقل سابقه ۲ سال و حداکثر ۴۵ سال و میانگین سابقه ۱۷/۸ سال می‌باشد.

تجزیه و تحلیل داده‌ها

نتیجه بررسی نشان می‌دهد که بیشترین تعداد خانواده‌های مورد مطالعه متعلق به خانواده‌های ۴ نفری با فراوانی ۷۷ خانواده (۱/۱۹ درصد) و خانواده‌های ۶ نفری با فراوانی ۱۴/۷ درصد می‌باشد و اطلاعات همچنین نشان می‌دهد که ۵ خانواده ۹ نفره می‌باشند. آنالیز اطلاعات بدست آمده از پاسخگویان نشان می‌دهد که بیشترین فراوانی تعداد متعلق به گروه ۱۰-۱۱ و کمترین فراوانی مربوط به گروه ۱۶۱-۱۸۰ می‌باشد. میانگین مورد مطالعه ۸۱ و حداقل ۳ و حداکثر ۱۸۰ می‌باشد.

جدول ۲. توزیع فراوانی تعداد افراد مورد مطالعه

درصد تجمعی	درصد	درصد	فراوانی	تعداد
۸/۲	۷/۶	۳۰		۱-۲۰
۲۲/۹	۱۳/۷	۵۴		۲۱-۴۰
۴۳/۶	۱۹/۲	۷۶		۴۱-۶۰
۴۸	۴/۱	۱۶		۶۱-۸۰
۸۰/۷	۳۰/۴	۱۲۰		۸۱-۱۰۰
۸۴	۳/۳	۱۳		۱۰۱-۱۲۰
۹۴/۳	۹/۴	۳۷		۱۲۱-۱۴۰
۹۸/۱	۳/۵	۱۴		۱۴۱-۱۶۰
۱۰۰	۱/۸	۷		۱۶۱-۱۸۰
	۷/۱	۲۸	بدون جواب	
	۱۰۰	۳۹۵	جمع	

جدول ۴. توزیع فراوانی درآمد ماهانه افراد مورد مطالعه

درآمد	فراوانی	درصد	درصد تجمعی
کمتر از ۱۵۰	۷	۱/۸	۱/۸
۱۵۱-۲۵۰	۴۱	۱۰/۴	۱۲/۲
۲۵۱-۳۰۰	۶۸	۱۷/۲	۲۹/۴
۳۵۱-۵۰۰	۱۸۵	۴۶/۸	۷۶/۲
به بالا	۵۰۱	۹۴	۲۳/۸
جمع	۳۹۵	۱۰۰	۱۰۰

جدول ۱. توزیع فراوانی تعداد اعضاء خانوار افراد مورد مطالعه

تعداد	فراوانی	درصد	درصد تجمعی
۳	۲۵	۶/۶	۱۲/۱
۴	۷۷	۱۹/۱	۳۱/۲
۵	۹	۲/۳	۳۳/۵
۶	۵۸	۱۴/۷	۴۸/۲
۸	۳۹	۹/۹	۵۸/۱
*	۵	۱/۳	۵۹/۴
بدون جواب	۱۸	۴۰/۶	۱۰۰
جمع	۳۹۵	۱۰۰	۱۰۰

جدول ۳. توزیع فراوانی سابقه شهر الکترونیک افراد مورد مطالعه

سابقه	فراوانی	درصد	درصد تجمعی
۱-۱۰	۱۱۳	۲۸/۷	۲۸/۷
۱۱-۲۰	۴۹	۲/۳	۴۱
۲۱-۳۰	۲۸	۷/۱	۴۸/۱
۳۱-۴۰	۱۵	۳/۸	۵۱/۹
۴۱-۵۰	۱۸	۳/۸	۵۵/۷
بدون جواب	۱۷۵	۴۴/۳	۱۰۰
جمع	۳۹۵	۱۰۰	۱۰۰

فصلنامه مدیریت شهری
Urban Management
شماره ۳۵ تابستان ۱۳۹۳
No.35 Summer 2014

جدول ۶. توزیع فراوانی سابقه همکاری با طرح مرزیاری
افراد مورد مطالعه

گویه	فراوانی	درصد	درصد تجمعی	
بلی	۲۷۴	۶۹/۴	۷۱/۵	
خیر	۱۰۹	۲۷/۶	۹۹/۷	
بدون جواب	۱۲	۳	۱۰۰	
جمع	۳۹۵	۱۰۰		

جدول ۵. توزیع فراوانی هزینه‌های ماهانه افراد مورد مطالعه

هزینه (هزار تومان)	فراوانی	درصد	درصد تجمعی
۱۵۰	۱۸	۴/۶	۴/۶
۱۵۱-۲۵۰	۱۰۳	۲۶/۱	۳۰/۶
۲۵۱-۳۰۰	۱۲۲	۳۰/۹	۶۱/۵
۳۵۱-۵۰۰	۱۵۱	۳۸/۲	۹۹/۷
۵۰۰ به بالا	۱	۳	۱۰۰
جمع	۳۹۵	۱۰۰	

جدول ۷. توزیع فراوانی میزان مشارکت در فعالیت‌های جمعی حوزه الکترونیک

عنوان	میزان	مشارکت در امور مذهبی						حضور در امور خیر همکاران یا ماهیانه با همکاران
		درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
خیلی کم	۱	-	-	-	-	-	-	۳.
کم	۴	۱	۱۳	۳/۳	۴۵	۱۱/۴		
متوسط	۹۹	۲۵/۱	۲۰۹	۵۲/۹	۲۰۰	۵۰/۶		
زیاد	۲۴۷	۶۲/۵	۱۶۵	۴۱/۸	۱۰۸	۲۷/۳		
خیلی زیاد	۴۵	۱۱/۴	۸	۲	۴۱	۱۰/۴		
جمع	۳۹۵	۱۰۰	۳۹۵	۱۰۰	۳۹۵	۱۰۰		

همکاری با طرح داشته‌اند و ۱۰۹ نفر (۲۷/۶ درصد) سابقه

درآمد ماهانه

با توجه به داده‌های بدست آمده در جدول درآمد ماهانه افراد مورد مطالعه نشان می‌دهد که بیشترین فراوانی درآمد ماهانه افراد مطالعه ۳۵۱-۵۰۰ هزار تومان با فراوانی ۱۵۸ نفر (۴۶/۸ درصد) و کمترین فراوانی درآمد ماهانه افراد مطالعه کمتر از ۱۵۰ هزار تومان با فراوانی ۱/۸ نفر (۱ درصد) می‌باشد.

همکاری نداشته‌اند.

همکاری نداشته‌اند.

قسمت تحلیلی

بررسی روابط متغیرها با استفاده از ضریب همبستگی نتیجه آزمون ضریب همبستگی اسپیرمون نشان داد که بین میزان مشارکت در شهر الکترونیک به عنوان متغیر وابسته و متغیرهای میزان رضایت از عملکرد دولت، سن افراد، توجه به امرار معاش توسط دولت، میزان آگاهی و دانش اجتماعی، میزان عضویت در نهادهای محلی و منطقه‌ای رابطه معناداری در سطح ۹۹ درصد وجود دارد.

سابقه همکاری با طرح

براساس نتایج به دست آمده از این تحقیق از کل ۳۹۵ نفر افراد مورد مطالعه ۲۷۴ نفر (۶۹/۴ درصد) دارای سابقه

فصلنامه مدیریت شهری
Urban Management
شماره ۳۵ تابستان ۱۳۹۳
No.35 Summer 2014

■ ۲۵۱ ■

جدول ۸. رتبه بندی متغیرها با استفاده از شاخص ضریب تغییرات (C.V): مأخذ: یافته‌های تحقیق.

رتبه	ضریب تغییرات (C.V)	انحراف معیار	میانگین	گویه
۱	۰,۱۷۴	۰/۶۲	۳/۵۶	عملکرد شورای اسلامی
۲	۰/۱۹۹	۰/۶۸	۳/۴۱	عملکرد بخشداری
۳	۰/۲۱۰	۰/۸۰	۳/۸۲	عملکرد دولت به طور کلی

جدول ۹. توزیع فراوانی نگرش افراد مورد مطالعه: مأخذ: یافته‌های تحقیق

درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	عنوان
				میزان
-	-	-	-	خیلی کم
۳/۵	۱۴	۳/۳	۱۳	کم
۷/۸	۳۱	-	-	متوسط
۷۳/۷	۲۹۱	۷۶/۲	۳۰۱	زیاد
۱۴/۹	۵۹	۲۰/۵	۸۱	خیلی زیاد
-	-	-	-	بدون جواب
۱۰۰	۳۹۵	۱۰۰	۳۹۵	جمع

فصلنامه مدیریت شهری
Urban Management
شماره ۳۵ تابستان ۱۳۹۳
No.35 Summer 2014

۲۵۲

اطلاعات همچنین نشان داد که بین میزان مشارکت شهر الکترونیک و متغیرهای تحصیلات، تعداد اعضای خانواده، وضعیت تأهل، رابطه معناداری وجود ندارد. اطلاعات ضریب همبستگی همچنین نشان می‌دهد که بین متغیر وابسته میزان مشارکت در شهر الکترونیک و متغیرهای مستقل میزان درآمد رابطه عکس معناداری وجود دارد. مؤثرترین متغیرهایی که در پیش بینی متغیر وابسته نقش دارند وارد محاسبات می‌شوند تا زمانی که خطای آزمون به ۵٪ بررسد. بنابراین متغیرهایی که وارد محاسبات معادله می‌شوند، بخش عمده‌ای از تغییرات متغیر وابسته را تبیین می‌کنند. در این بخش از تحلیل هدف عمدۀ از بکارگیری رگرسیون چندگانه تعیین اهمیت نسبی متغیرهای مؤثر بر میزان مشارکت استفاده شده است که با استفاده از پرسشهای مربوطه که در پرسشنامه تحقیق آمده است محاسبه گردیده‌اند. رگرسیون عوامل مؤثر بر میزان مشارکت در این تحقیق ۲۲ متغیر مستقل مرتبط با مشارکت مورد مطالعه قرار گرفت و در اینجا ارتباط این

رگرسیون چندگانه در این تحقیق از تجزیه و تحلیل رگرسیون چند متغیره در گام به گام یا مرحله‌ای استفاده شده است. در این روش

متغیرها با متغیر وابسته تحقیق مشارکت به منظور تأثیر متغیرهای مستقل در تبیین متغیر وابسته مورد بررسی قرار گرفت نتیجه رگرسیون نشان داد که از بین متغیرهای مستقل و عوامل مورد سنجش، ۱۲ متغیر، گسترش مشارکت مردمی در امور محلی، آشنا ساختن افراد با فن آوری نوین مناطق، شناسایی مسائل و مشکلات، توجه به فرصتهای شغلی، تقویت همکاری مردم، توجه به امرار معاش جامعه حضور در تشکلهای محلی و مردمی، تشویق افراد در فعالیت‌های اقتصادی، تقویت اعتقادات دینی و دفاع مرزی، ارائه شده است.

نتیجه گیری و جمعبندی

امروزه شهر هوشمند و شهر الکترونیک به عنوان راهکار بی‌بدیل حل معضلات شهری مورد توجه شهرسازان و مدیران شهری واقع شده است. اصول شهر الکترونیک در واقع بیشتر بر روی کمیت‌ها تکیه دارد؛ یعنی با ورود بحث‌های شهرهای الکترونیک و بحث‌های مربوط به آن در کشورهای توسعه یافته کاربری اراضی شهری تحت

آزاد سازی زمین و استفاده آن به کاربرهای مورد نیاز شهر و ندان تغییر می‌یابد. از جمله فواید شهر الکترونیک می‌توان به کاهش زمان انجام فعالیتها، خدمات دهی یکسان و عدالت محور، کاهش مسافت، هدر نرفتن زمان و وقت، ایجاد فعالیت‌های مدنی به روز و مناسب، جلوگیری از آلودگی‌های زیست محیطی، حل مشکلات ترافیک و حمل و نقل و غیره اشاره نمود. بر اساس این تحقیق در خصوص اجرای شهر الکترونیک در منطقه مورد مطالعه نتایج ذیل حاصل می‌گردد:

- ۱- به نظر می‌رسد میزان رضایت از اقدامات دولتی می‌تواند در میزان مشارکت در شهر الکترونیک مؤثر باشد. هرچه مردم از فعالیت‌ها و اقدامات دولت در زمینه‌های گوناگون رضایت بیشتر داشته باشند، میزان مشارکت آنها در اجرای طرح بیشتر خواهد بود.
- ۲- میزان آگاهی مردم از شهر الکترونیک و خدمات آن می‌تواند تاثیر بسزایی در مشارکت در اجرای طرح داشته باشد.

۳- میزان رضایت افراد در منطقه مورد مطالعه رابطه نزدیکی با مشارکت در طرح داشته است.

۴- به نظر می‌رسد بین سن افراد و میزان پاسداری از مزهای رابطه معناداری وجود دارد.

۵- نتیجه آزمون ضریب همبستگی نشان میدهد که متغیرهای شهر الکترونیک رابطه معناداری باهم دارند. به عبارت دیگر، به نظر می‌رسد میزان آگاهی و دانش اجتماعی می‌تواند در میزان مشارکت آنها رابطه معناداری وجود دارد.

۶- برای بررسی رابطه دو متغیر میزان آگاهی و دانش اجتماعی و میزان مشارکت در شهر الکترونیک از ضریب همبستگی اسپرمن استفاده گردید و نتیجه بررسی حاکی از رابطه معناداری دو متغیر فوق می‌باشد.

۷- به نظر می‌رسد میزان مشارکت افراد می‌تواند در میزان مشارکت در شهر الکترونیک رابطه معناداری وجود دارد.

۸- با توجه به میزان ضریب همبستگی ($\text{sig} = 0.000$) و درجه معناداری ($r = 0.238$) دو متغیر میزان مشارکت شهر الکترونیک و میزان افراد مورد مطالعه با هم دیگر رابطه معناداری در سطح ۹۹ درصد دارند و بدین ترتیب

توسعه شهری در ابعاد شهر الکترونیک با یک رشد افقی همراه شده است به طوری که در طرح‌های مختلف توسعه شهری مکان‌هایی را به لحاظ کارکردی در حوزه شهرهای الکترونیکی جانمایی کرده‌اند و بعد از اجرای طرح شهر الکترونیک، تعدد موسسات مالی و بانکی در سطح این شهرها کاسته شده و بیشتر در غالب بحث‌های اینترنتی بروز کرده است، به طوری که این موسسات در مکانی خاص تمرکز یافته است. و از ارتباطات فیزیکی جلوگیری به عمل می‌آید با چنین رویکردی در نظام توسعه شهری می‌توان گفت پس از پیاده سازی شهر الکترونیک رفتاوهای فیزیکی شهر و ندان به دلایل ارتباطات فیبر نوری و اینترنتی کمزنگ ترمی شود، به طبع آن حمل و شبکه‌های و زیر مجموعه آن، از جمله شبکه معابر، پایانه حمل و نقل و ایستگاه‌های مربوط به حمل و نقل درون شهری با توجه به مخاطب کم در زمینه کاربری زمین به شکل‌های مختلف تغییر پیدا می‌کند. با چنین علمی به شهر الکترونیک مزایای پیاده سازی این‌گونه طرح‌ها در شهرهای بزرگ و کلان شهرها سبب

فصلنامه مدیریت شهری
Urban Management
شماره ۳۵ تابستان ۱۳۹۳
No.35 Summer 2014

۲۵۳

- مدیریت فناوری اطلاعات و ارتباطات، تهران.
۱۲. صفری، سعید، احمد بگلو علی (۱۳۸۶) شهرداری الکترونیک زیر بنای شهر الکترونیک، کنفرانس بین المللی شهر الکترونیک، تهران
۱۳. فولادوند، زهرا (۱۳۸۶) شهر الکترونیک امنیت و اطلاعات شهرنشان، کنفرانس بین المللی شهر الکترونیک، تهران
۱۴. فتحعلیان، محمد، (۱۳۸۵) مبانی و مدیریت فناوری اطلاعات، نشردانشگاه علم و صنعت ایران.
۱۵. کیاکجوری، کریم و همکاران (۱۳۸۸) بررسی موانع اجرای شهر الکترونیک در ایران، ششمین کنفرانس بین المللی مدیریت فناوری اطلاعات و ارتباطات، تهران.
۱۶. تی تی دز (۱۳۹۰) در کتاب تحت عنوان شهر الکترونیک و سامانه اطلاعات جغرافیایی، انتشارات رهنما.

- فرض صفرد و فرض یک مورد قبول می باشد.
- ۹- به نظر می رسد میزان درآمد می تواند در میزان مشارکت آنها در شهر الکترونیک مؤثر باشد
- ۱۰- به نظر می رسد بین میزان عضویت در نهادهای محلی و منطقه ای و میزان مشارکت آنها رابطه معناداری دارد.

منابع و مأخذ

۱. عثمان (۱۳۸۷) کانون و بسترهای ترویج علم در جامعه اطلاعاتی، همایش ترویج علم، تهران.
۲. البدوی، امیر، قپانچی، امیرحسین (۱۳۸۶) طراحی و ساخت شهر الکترونیک، مطالعه موردی شهر بریزبان، خرداد ۸۶.
۳. بیگی، امینی لاری، ابراهیم، منصور (۱۳۸۶) مولفه های تشکیل دهنده تجارت الکترونیک، شماره ۳۲ نشریه تجارت الکترونیک و رایانه.
۴. تبریزی، مسکین، (۱۳۸۶) پورتال شهر الکترونیکی و آینده مجازی، کنفرانس بین المللی شهر الکترونیک، تهران.
۵. جلالی، علی اکبر، (۱۳۸۴) فناوری اطلاعات و ارتباطات، شهر الکترونیک، مرکز انتشارات دانشگاه علم و صنعت، تهران.
۶. جلالی، علی اکبر، (۱۳۸۲) سند راهبردی شهر الکترونیک، دانشگاه علم و صنعت ایران.
۷. دهقان، علیرضا، و همکاران (۱۳۹۱) ارائه یک مدل مفهومی جهت اجرای شهر الکترونیک در راستای تحقق جامعه اطلاعاتی، ۱۳۹۱، ص ۳.
۸. دیهیم، عباس زاده، داود، حمیده (۱۳۸۸) از جامعه اطلاعاتی تا دولت الکترونیک، دومین کنفرانس بین المللی شهرداری الکترونیک، تهران، ۱۳۸۸.
۹. رهبری، دادمهر (۱۳۸۶) شهر الکترونیک و مدیریت شهری، کنفرانس بین المللی شهر الکترونیک، تهران.
۱۰. سرمهد، سعیدی، سهیل و همکاران (۱۳۸۲) تجارت الکترونیک، شماره ۱۴۰، ماهنامه تعاون.
۱۱. سرافرازی، مهرزاد، عمارزاده، غلامرضا (۱۳۸۶) پارادایم دولت الکترونیک ضرورتی اساسی در استقرار شهرداری الکترونیک، چهارمین کنفرانس بین المللی

فصلنامه مدیریت شهری
Urban Management
شماره ۳۵ تابستان ۱۳۹۳
No.35 Summer 2014

۲۵۴